

29. møde.

Fredag den 5. december kl. 11.

Formanden:

Medlemmer af folketinget Ømann, Poul Dam, Morten Lange og Ebba Strange har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om inddragning af værdistigninger på jord.

(Lovf. nr. 118).

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ømann) (SF):

Hermed skal jeg tillade mig at fremsætte *forslag til lov om inddragning af værdistigninger på jord*, idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Lovforslag nr. 103. Fremsat 27/11 75. Første behandling 2/12 75. Betænkning 3/12 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Erling Olsen (S):

På finansudvalgets vegne skal jeg anmode om, at lovforslaget sendes til fornyet udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af bestemmelser om ydelser i lovene om folke-, invalide- og enkepension. (Forhøjelse af ydelser) [af Hanne Reintoft m. fl.]

(Lovforslag nr. 55. Fremsat 29/10 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Socialministeren (Eva Gredal):

Det lovforslag, kommunisterne har fremsat, går ud på, at de sociale pensioner forhøjes med 10 pct. med virkning fra 1. januar 1976.

Må jeg først sige, at regeringen naturligvis også ønsker at give vore pensionister så gode økonomiske vilkår som muligt. Som landets nuværende økonomiske situation er, må forbedringer på det sociale område ligesom på andre områder imidlertid ske inden for de rammer, som samfundsøkonomien tillader.

At pensionisterne i høj grad har regeringens opmærksomhed, fremgår bl. a. af de forslag om skattefritagelse for pensionerne, som netop er fremsat. Disse forslag svarer stort set til de i foråret fremsatte lovforslag, der som bekendt ikke nåede at blive vedtaget.

Forslagene indeholder, som det vil vides, forskellige forbedringer for pensionisterne, specielt pensionistægteparrene. Hertil kommer, at regeringen meget snart vil fremsætte lovforslag om forhøjelse af pensionerne som følge af de forbedringer, der ved overenskomstforhandlingerne er opnået på arbejdsmarkedet med virkning fra 1. april og 1. oktober 1976.

Til lovforslaget skal jeg i øvrigt bemærke, at det ikke er helt korrekt, når det i fru Hanne Reintofts fremsættelsestale siges, at pensionerne siden 1970 er blevet katastrofalt forringede som følge af inflationen og den almindelige prisudvikling. Til belysning af dette skal jeg anføre nogle få tal.

I 1970 havde en enlig pensionist, når skatten var trukket fra, 9.832 kr. og i 1975 17.188 kr. eller en stigning på ca. 74,8 pct. svarende til ca. 11,8 pct. pr. år. For pensio-

[Socialministeren.]

nistægteparret har stigningen været noget mindre, ca. 10,1 pct. pr. år. Forbrugerindekset er i samme 5 års periode steget 56,2 pct. svarende til en årlig stigning på mellem 9 og 10 pct. Sammenholdes pensionsforhøjelserne med prisudviklingen, vil det således ses, at pensionerne er fulgt med den almindelige prisudvikling og endda er blevet forhøjet mere, end denne i sig selv betinger, men det er også lige så klart, at vi også her må se på niveauet for folkepensionerne, som jo ikke er højt.

Med hensyn til de stigninger, som skyldes huslejeforhøjelserne, skal jeg særlig bemærke, at jeg allerede den 26. august 1975 i en cirkulæreskrivelse til kommunerne har henstillet, at der ydes økonomisk vanskeligt stillede pensionister et særligt tilskud som følge af de stigninger, ligesom jeg gjorde det i sin tid i forbindelse med de store olieprisstigninger.

I øvrigt er der såvel med hensyn til huslejeforhøjelserne som med hensyn til udgifterne til opvarmning tale om merudgifter, som indregnes i pristallet og dermed giver en vis om end efterfølgende kompensation.

Som nævnt søger regeringen at afbøde de øjeblikkelige virkninger af forhøjelserne gennem tillæg til de særlig vanskeligt stillede pensionister. Regeringen har fundet, at det i sådanne ekstraordinære situationer er mere rimeligt, at der ydes hjælp til dem, der har særligt behov for det, fremfor at give en generel forhøjelse af pensionerne til alle.

Med hensyn til de økonomiske konsekvenser af kommunisternes lovforslag har jeg bemærket, at der hverken i bemærkningerne til forslaget eller i fremsættelsestalen er oplysning om merudgifterne ved den foreslåede forhøjelse af pensionerne. Jeg kan imidlertid oplyse, at en generel forhøjelse af de sociale pensioner med 10 pct. vil betyde en merudgift til pensioner af en størrelsesorden på ca. 1,4 mia kr. årlig i 1975-prisniveauet. Hvis forhøjelsen af de sociale pensioner overføres til kontanthjælpen efter forsorgsloven og senere bistandsloven, kommer der en yderligere merudgift på 125 mill. kr., og alt i alt skulle der således blive tale om en merudgift på ca. 1,5 mia kr., hvori fragår øget skattebetaling på ca. 425 mill.

kr. Der kan således komme på tale en netto-merudgift på 1,1 mia kr.

Endelig skal jeg tilføje, at jeg ikke finder det konsekvent, at kommunisterne foreslår, at det beløb, der må tjenes, inden pensions-tillægget nedsættes, bliver forhøjet i enkepensionsloven, men ikke i invalide- og folkepensionsloven. Det vil vi måske få en forklaring på her ved første behandling.

Som det vil være fremgået af, hvad jeg har sagt, har regeringen allerede fremsat lovforslag om forbedring af pensionerne, ligesom vi inden længe vil komme med yderligere forslag. Vi kan derfor ikke anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Albertsen (S):

Det lovforslag, som den kommunistiske gruppe har fremsat, har relation til et stort antal mennesker i dette land og tager også stilling til en problematik, som ingen af os kan være i tvivl om eksisterer. Spørgsmålet, man må stille sig, er, om de problemer, man må påpege i den forbindelse, bliver afklaret og løst ved det forslag, der foreligger.

Jeg skal gerne sige, at jeg skønner, at dette forslag har tre væsentlige mangler. For det første, at det ikke oplyser om, hvor meget det koster. Det har vi nu gennem socialministeren fået en fornemmelse af. For det andet, at man heller ikke anviser, hvor man i givet fald skal skaffe disse midler fra, om det eventuelt er ved besparelser andetsteds. Og for det tredje, at det vel efterlader et indtryk, som man uvilkårligt må påregne skal tilsigte, at man derved får en reel forhøjelse på 10 pct. af sin pension. Det ved forslagsstillerne jo aldeles udmærket godt — jeg skal gerne medgive ordføreren for forslagsstillerne mange komplimenter med hensyn til viden og kendskab til disse ting — at der ikke er talt om, idet en væsentlig del af den forhøjelse, der bliver tale om, forsvinder i kraft af, at der skal betales skat af den, og i kraft af, at den kan påvirke boligsikringsydelse, ligesom den også kan have indflydelse på andre ting.

Nu har vi fået oplyst, at der er sket en regulering af pensionerne i de forløbne år, og denne statistik skal jeg ikke bestride rigtigheden af, men jeg vil gerne sige, at ikke mindst for pensionistægteparrene — det fremgik også af socialministerens bemærk-

[Albertsen.]

ninger her — er der tale om for manges vedkommende, at de ikke har fået en udvikling i retning af en virkelig ajourføring af deres niveau og slet ikke nogen forhøjelse. Det er, ligesom hvis man siger, at gennemsnitshøjden i et eller andet vandløb er sådan og sådan, så kan man jo risikere et sted at drukne, mens man måske andre steder kan klare sig. På samme måde tror jeg, at der er en hel del pensionister, der vitterlig har haft tilbagegang, fordi den forhøjelse, de har fået af pensionerne, er blevet opslugt af skatter eller er blevet mindsket i kraft af mindre boligsikring og andre ting.

Jeg har tidligere ved anden lejlighed fremført ønsket om en særlig pristalsregulering for pensionerne baseret på pensionisternes særlige forbrug, og jeg vil godt sige, at i den aktuelle situation ville det være særdeles ønskeligt, for der kan nok ikke herske tvivl om, at der er tre ting, som spiller en særlig stor rolle for pensionisternes budget og regnskab. Det er varmen, det er huslejen, og det er fødevarerne. Mig bekendt er det netop ting, som er steget ganske ekstraordinært meget, men de går altså ikke ind med samme vægt for pensionisterne, som de ville gøre, hvis der var tale om, at vi havde en dyrtidsregulering alene beregnet på dem. Derfor kunne det nok være nyttigt, om vi under den videre behandling af dette forslag i udvalget fik lejlighed til at drøfte disse ting.

Jeg udtaler min anerkendelse af det lovforslag, som er fremsat fra regeringens side med hensyn til fritagelse for beskatningen, og ligeledes af det løfte og det tilsagn, som ministeren har givet med hensyn til regulering i forbindelse med lønudviklingen. Jeg vil også godt sige, at hvis det måtte være muligt at finde udvej dertil, mener jeg nok, at man burde komme i det mindste pensionistægteparrene i møde ved et eller andet særligt initiativ, og hvis der er forhåbning herom, ville det være særdeles ønskeligt.

Kirsten Sparre Andersen (V):

Det foreliggende lovforslag om øgede sociale pensioner ville som nævnt af socialministeren i 1976-77 komme til at koste det danske samfund 1½ mia kr., og det vil ikke rette en smule på de grundlæggende svagheder i hele vort pensionssystem. Derfor vil

jeg karakterisere lovforslaget som et skoleeksempel på den lange række af dårligt gennemtænkte lovforslag, som dette ting er blevet præsenteret for inden for området sociale pensioner, lovforslag, der hver især må påtage sig sin del af skammen over, at vi i dag har et helt umuligt pensionssystem, som ingen lægmand kan gennemskue, og som kan volde besvær for mangan en fagmand.

Vi venter som også nævnt af ordføreren for forslagsstillerne på, at pensionsreformkommissionen skal afslutte sit arbejde. Når betænkningen derfra forhåbentlig snart foreligger, er tiden inde til at gå i gang med en dybtgående revision for at finde frem til et mere fornuftigt pensionssystem. Vil man, at der skal komme noget fornuftigt ud af en kommende revision af vor pensionslovgivning, kan det ikke nytte noget, man her, lige inden der forhåbentlig foreligger en betænkning, kommer med forslag, der yderligere forvrider hele systemet.

Men jeg vil på den anden side gerne medgive fru Hanne Reintoft, at der i og for sig ikke fra regeringens hold kommer noget incitament til at være på én gang tilbageholdende og fremsynet. Når man i regeringspartiet dels har enkelte medlemmer, der helt kører på friløb i disse spørgsmål, dels selv for et par dage siden genfremsætter sit lovforslag om pensionernes skattefritagelse, som desværre ikke er særlig godt gennemtænkt, så synes jeg ikke, at man i regeringen helt kan sige sig uden skyld. Resultatet af det hele kan let blive, at den dag, vi skal i gang med en egentlig pensionsreform, bliver det, vi har mulighed for at gennemføre, en lille forkølet reform, som ingen, allermindst pensionisterne, kan være tjent med.

Men hvis det kan gøre indtryk på socialministeren, vil jeg gerne sammen med fru Hanne Reintoft henstille til ministeren, at der nu virkelig sættes mange kræfter ind på at få fremskaffet en virkelig gennemarbejdet rapport, der kan danne grundlag for en senere pensionsreform.

Jørgen Junior (FP):

Jeg er ikke i tvivl om, at pensionerne er blevet forringet gennem de senere år, sådan som fru Hanne Reintoft ganske rigtig anfører. I hvert fald er det helt oplagt, at de er

[Jørgen Junier.]

for ringe, derfor skal de ændres, og det er noget, der haster.

Så kommer vi til det foreliggende lovforslag, hvorefter man vil ofre 1½ mia kr., hvoraf staten får måske ½ mia kr. tilbage i skatter. Det er et blandingsforslag. Det er et forslag, som ikke er rigtigt i sin helhed, men som er rigtigt i sit sigte, og som vi er enige i på mange måder skal realiseres. Ud fra det synspunkt vil jeg tilsige en meget positiv udvalgsstøtte, ikke til gennemførelse af dette lovforslag, for det bliver ikke gennemført, men til gennemførelse af, at pensionisterne får nogle meget tiltrængte forhøjelser.

Jeg har ikke meget tillid til det, socialministeren siger om de forbedringer, som regeringen vil komme frem med. Det er tilsyneladende tomme løfter, og der burde i højere grad sættes tal på. Socialdemokraterne må meget snart komme ud af busken og vise, om de mener, hvad de siger.

Vi er indstillet på, at der skal ofres 1½ mia kr. til pensionisterne, men vi mener, at disse penge skal fordeles på en anden måde. Vi kommer med et forslag meget snart, og det må kunne blive en del af den debat, som skal føres, og som skal føres hurtigt. Vi mener altså ikke, det skal gøres på den måde, som kommunisterne har lagt op til her. Vi mener ubetinget, at ægteparrene i højere grad må have forbedringer end de enlige, hvis vi skal bruge de 1½ mia kr.

I øvrigt synes jeg, det er vanvittigt med de skattelove, vi har, at først giver man 1½ mia kr. ud, og så tager man ½ mia tilbage.

Det er også vanvittigt, at tjenestemandssystemet fungerer fortsat, når det giver den enorme forskel, der er tale om. Det skal ændres hen ad vejen, og det vil sige, at man ikke burde nyansætte tjenestemænd på den måde, som man for øjeblikket gør. Vi må vise en helt anderledes positiv indstilling end den, som f. eks. venstre viste. Man venter på resultatet af et dybtgående arbejde i en kommission, men det kan man altså ikke leve af. Der skal bruges penge, og de skal bruges hurtigt.

Vores forslag er fremme om 14 dage. Jeg håber, at det i forbindelse med kommunisternes velmente forslag, hvori tanken på mange måder er den samme, kan danne grundlag for, at der reelt kommer nogle forbedringer meget snart. Et sådant flertal vil

vi gerne deltage i, men det er nok ikke troligt, at netop dette lovforslag fra DKP bliver det, der kommer igennem.

Gunner Baunsgaard (RV):

På nuværende tidspunkt kan vi ikke fra det radikale venstre gå ind for en nettoudgift for staten på ca. 1 mia kr. til forhøjelse af pensioner. Vi vil se på pensionsforholdene i forbindelse med de af socialministeren fremsatte lovforslag, der foreligger til behandling i tinget i nær fremtid, men vi kan, som hr. Albertsen sagde det, være med til at se på lovforslaget i udvalget for at se, om der er nogle ting, som skal rettes.

Gerda Møller (KF):

Da mit partis ordfører, fru Karen Thurøe Hansen, ikke kan være her i dag, skal jeg på det konservative folkepartis vegne sige, at heller ikke vi kan støtte det foreliggende lovforslag.

Vi kan godt være enige i, at pensionerne ikke er særlig store, og at der er problemer for pensionistægteparrenes vedkommende. Vi ved også, at de reguleringer, der er, halter bagefter. Selv om vi altså ikke kan støtte det foreliggende forslag, vil vi da gerne være med i udvalgsarbejdet for at nå frem til en helt anderledes tilfredsstillende ordning for pensionisterne end den, vi har i dag.

Ebba Strange (SF):

Hvis pensionisterne kunne leve af kønne ord og blive tykke og fede af dem, så ville de leve godt, for det er mange smukke ord, der altid tales om pensionisterne, når vi diskuterer dem i denne sal. Det kan de bare desværre ikke.

De kan heller ikke leve af pensionsreformer, der trækker ud og trækker ud og trækker ud. Jeg fik lovning på, da vi sidst diskuterede pensionsforhold, at i hvert fald delbetænkningen om førtidspensionen ville foreligge i efteråret 1975. Det efterår er, så vidt jeg kan se på kalenderen, ved at rinde ud, og jeg har ikke set den delbetænkning endnu. Men det kan måske nås inden jul, og så skulle resten af betænkningen foreligge til foråret. Det glæder vi os så til at den gør.

Det er vel på den baggrund, DKP nu fremsætter et lovforslag, som er enkelt og ligetil, og som siger 10 pct. forhøjelse. Som forslagsstillerne selv gør opmærksom på i

[Ebba Strange.]

deres bemærkninger, er dette ikke en pensionsreform, men en retfærdighedshandling over for en gruppe mennesker, som tilsyneladende virkelig har fået en ringere reallønsdækning end andre. Nu kommer ministeren så og fortæller os, at det har de ikke, og så giver hun os nogle tal. De tal og de beregninger er jeg meget interesseret i at få lejlighed til at studere nøjere i udvalget, for efter alle de oplysninger, vi har, og som forslagsstillerne altså tilsyneladende også er i besiddelse af, har der været tale om en faktisk reallønsnedgang for denne gruppe på ca. 10 pct. Derfor ville en sådan retfærdighedshandling som den, DKP foreslår, i og for sig være ganske enkel og nem at gennemføre, også selv om den koster 1,4 mia kr. Når man sidder og diskuterer underskud på regnskabet i de kommende finansår, så er det, som om det ikke spiller nogen større rolle, om det bliver 12 mia kr. eller 17 mia kr., og så synes jeg ærligt talt, at denne ene milliard til de dårligst stillede kunne man vel også få plads til, når man nu er ude i de kæmpetal. Så jeg synes foreløbig ikke, at indvendingerne mod at vedtage dette forslag har været solide nok. Men lad os diskutere videre i udvalget.

Jeg selv vil godt spørge ordføreren for forslagsstillerne, fru Hanne Reintoft, om begrundelsen for at give denne generelle 10 pct. forhøjelse. Jeg ved — vi har drøftet det tidligere i socialudvalget, og jeg har også drøftet det med fru Hanne Reintoft — at der er 60 pct. af vore pensionister, der kun har deres pension at leve af. Jeg vil godt spørge, hvorfor DKP ikke har lagt den forhøjelse, de ønsker at give, på pensionstillæggene i stedet for på grundbeløbet, for af de 40 pct. af pensionisterne, der får fradrag i deres pensionstillæg, er der nogle, som har ret høje indkomster, og det er et spørgsmål, vi også må diskutere alvorligt i forbindelse med pensioner, om det er rimeligt at blive ved med at give dette grundbeløb til alle, eller om vi i højere grad skal give mest til dem, der trænger mest.

Jeg har også et spørgsmål til socialministeren, og det drejer sig om de forbedringer, som hun lover os i forhold til overenskomst-situationen. Der er andre, der har spurgt om det, og jeg vil også godt have lidt mere at vide om det.

Jeg tror, det var, hvad jeg havde at sige. Jeg glæder mig til, at vi skal diskutere det i socialudvalget, for jeg tror, det er vigtigt, at vi får nye tal på bordet og får gennemdrøftet pensionisternes situation, og vi vil i hvert fald behandle lovforslaget med velvilje fra vores side.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Det er rigtigt, at pensionisternes kår ikke ordnes ved ord alene, de ordnes heller ikke ved, at man bare siger: nu forhøjer vi det hele med 10 pct. Derved er der lige store skævheder.

Vi kan ikke medvirke til det foreliggende lovforslag, men vi vil gerne være med til at drøfte forholdene omkring pensionisterne, ikke i en kommission, men sådan at vi hurtigt får en løsning, og vi glæder os til at arbejde med socialministerens forslag også om skattefrihed. Vi tror, det er den vej, vi skal gå, sådan at man reelt får mere til sig selv.

Wilhelm (VS):

Da vores ordfører, hr. Steen Folke, er forhindret i at være til stede, skal jeg kort kommentere DKPs lovforslag om forhøjelse af pensionerne med 10 pct.

VS vil stemme for lovforslaget, som vi vil stemme for enhver reel forbedring af pensionisternes kår. Vi er enige med forslagsstillerne i, at rådighedsbeløbene til supplerende af pensionerne både er utilstrækkelige og er underlagt den vilkårlighed, som varierende kommunal administration medfører. En pension til at leve af skal være en ret, og tildelingen skal foregå efter klare og ensartede kriterier. Den situation er vi som bekendt meget langt fra. De forskellige satser og tillæg medfører stor vilkårlighed, og der er absolut brug for en dybtgående pensionsreform, men først og fremmest er der brug for en ajourføring af pensionerne, så de bliver til at leve af. Det kan man ikke for øjeblikket, i hvert fald ikke anstændigt. Med en 10 pct. forhøjelse vil man langt fra opnå dette, men det vil selvfølgelig være et beskedent fremskridt.

Jeg forstår ikke helt forslagsstillerens bemærkning i den skriftlige fremsættelse om, at de 10 pct. er svarende til den faktiske forringelse af pensionerne. Vi mener ud fra de opgørelser, vi har lavet, at den faktiske

[Willjelm.]

forringelse siden 1970, som forslagsstillerne omtaler, reelt har været ikke så lidt større. Sammenholdt med den utilstrækkelige ajourføring af pensionerne er det blevet væsentlig dyrere at få en blot nogenlunde tilfredsstillende pensionisttilværelse. Men selv om de 10 pct. er utilstrækkelige, skal vi da nok stemme for dem.

Så har jeg lyst til i anledning af socialministerens modtagelse af dette lovforslag at gøre nogle få bemærkninger. For det første, at jeg finder, det er ren vildledning at henvise til regeringens nu genfremsatte lovforslag om at undlade at beskatte de sociale pensioner. Disse satser er jo nøje udregnet med det sigte, at det ikke skulle rokke en øre ved pensionerne hverken op eller ned. At det så på totalen ikke har kunnet undgå at blive disse berømte millioner kroner dyrere, som man snakkede meget om i sommer, skyldes jo, at villkårlighederne og de særlige forhold for forskellige grupper har gjort, at det var umuligt, når man lavede skattereglerne om, at ramme præcis de samme beløb. Men der er ikke generelt i de forslag taget sigte på en hævelse af pensionerne.

Når det bliver bebredt forslagsstillerne, at provenuet ved dette lovforslag ikke er regnet ud, og når socialministeren nævner, at det giver en nettoudgift på, så vidt jeg fik fat i det, 1,1 mia kr., så mener jeg, at det er noget sludder. Nu har man i månedsvist talt om, at det, det drejede sig om, var at øge købekraften, og nu har finansministeren, efter at det holdt hårdt i foråret, endelig lært det princip, at man ikke bare kan regne omkostningerne ud, men at man må modregne i, hvad det giver i øget indkomstbeskatning, hvad det sætter i gang af arbejde, hvad det giver i sparet arbejdsløshedsunderstøttelse, og hvad det derfor giver i øget moms. Det har man lært sig. Så snart det drejer sig om milliardtilskud til erhvervslivet, er der ingen smalle steder, og så har finansministeren lagt tal frem, der viser, at de 2,5 mia kr. pumpet ud ingen nettoudgift giver, fordi der kommer 2,5 mia kr. ind. Men så snart det drejer sig om disse pensioner, så kommer socialministeren og siger: det hele er nettoudgift undtagen korrektionen for indkomstskatten, og det er selvfølgelig noget sludder.

Jeg mener, at dette lovforslag, om end på

en noget anden måde, tilstræber akut noget af det samme, som VS tilstræbte med sit forslag i septembersamlingen, hvor vi som bekendt som alternativ til den generelle momsnedsettelse foreslog, at man udpumpede denne købekraft til de specielle lavtlønsgrupper, herunder pensionisterne, og vi motiverede det bl. a. med, at netop her ville der være den største garanti for, at man opnåede den tilsigtede virkning, nemlig at pengene blev omsat i forbrug direkte her i landet og dermed hjalp på beskæftigelsen. Det samme gælder det lovforslag, der ligger her.

Ordføreren for forslagsstillerne (Hanne Rein-toft) (DKP):

Når DKP fremsætter dette lovforslag om 10 pct. forhøjelse af pensionerne, er det selvfølgelig, fordi vi i sidste samling ikke kunne få gennemført vores meget fornuftige og godt udarbejdede forslag til en pensionsreform, hvorefter vi ville have nedsat pensionsalderen og forhøjet pensionerne med ca. 25 pct.

Det er vores absolutte opfattelse, at pensionisterne skal have assistance her og nu. De kan ikke leve hverken af de smukke ord eller af disse stadige henvisninger til arbejdet i en pensionsreformkommission, som vi tilsyneladende trods løfter om det aldrig ser resultaterne af.

Jeg vidste, der ville blive råbt og skreget om, at det var dyrt. Vores udgifter til folkepension andrager 10,8 mia kr. og til invalidepension 4,5 mia kr. Den foreslåede 10 pct. forhøjelse andrager 1,5 mia kr. Hvis man ville følge vores råd om at nedsætte pensionsalderen, en ting, som andre lande forstår er god lavkonjunkturpolitik, og som kunne gøres uden sociale skader, hvis man tog forskellige lovgivningsmæssige hensyn, kunne man hente mange af de penge hjem, da socialministeren vel udmærket ved, at vi for øjeblikket bruger 4,3 mia kr. til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Men nu dette med at have råd, mon ikke det var værd at se lidt nærmere på det? Ministeren kan næppe have glemt vores flykøb. Man kan næppe heller have glemt den omkostningsdæmpende ydelse til danske arbejdsgivere. Man kan vel heller ikke have glemt de bevillinger, vi gav ved septemberforliget, 370 mill. kr. til erhvervsbyggeri, 15 pct. ekstraordinære afskrivninger, statsgaranti for driftslån til i alt 335 mill. kr.

[Hanns Reintoft.]

Man havde råd til at tilbagebetale den bundne opsparing, og man har råd til mange andre ting.

Hvis vi ser en lille smule på erhvervslivets indtjening, så ligger den jo ikke så dårligt, som det bliver sagt, når man altid råber og skriger om vores dårlige økonomiske situation. Bare i første halvår af 1975 havde Handelsbanken et driftsoverskud på 159,9 mill. kr. og en kursgevinst på 79 mill. kr. Omregnet på årsbasis er det en stigning på 148 pct. Bare de to sidste år steg den reelle værdi på jord og fast ejendom med 150 mia kr. Jeg står her med det nummer af Finans-tidende, der er kommet i dag, og hvis socialministeren kiggede lidt på det, der hedder nettooverskud og udbytte, ville hun se, at hvis den politiske vilje var der, så var der nok også 1½ mia kr. til de 16 pct. af befolkningen, der har de allerdårligste vilkår. Dette er ikke et spørgsmål om at have råd. Dette er et spørgsmål om politisk vilje.

Jeg kender også argumentet, at skatterne er for høje. Ja, lønarbejdernes skatter er for høje, men der er rigtignok mange andre, der ikke betaler det til deres samfund, som de burde, og selvfølgelig kunne pengene hentes hjem.

For at vende tilbage til pensionisternes vilkår vil jeg sige, at enhver må kunne forstå, at de ikke kan klare sig. Det er ikke rigtigt, at deres realpension ikke er udhulet. Det, de skulle have nu i anledning af arbejdsmarkedets overenskomster, bliver jo meget småt. Det er vel heller ikke gået i glemmebogen, at man forhindrede lønforbedringer for hele arbejdsmarkedet ved et indgreb herfra.

Der diskuteres så meget, og man kender en oldemor i Nørre-Snede, der klarer sig meget godt, og der er ingen reallønsudhuling osv. osv. Skal vi ikke se på de reelle tal. En enlig pensionist har 1.503 kr. om måneden. Alle ved herinde, at det er meget, meget svært at leve af. Et ægtepar har 2.448 kr. Enhver kan forstå, at det giver et surt og et trist liv, og hvad er det? Det er vores udregnede eksistensminimum, der går igennem hele den sociale lovgivning.

Var det ikke på tide, at vi herinde tog en idémæssig debat om, hvorvidt det er det, vi ønsker med vores pensionister? Var det det danske samfunds mål, at netop vores

pensionistgruppe skulle leve på det, socialministeriet har udregnet som det absolutte eksistensminimum?

Jeg vil gerne understrege klart, at for os er det utåleligt, at netop den generation, de, der bar første og anden verdenskrig, de, der bar krisen i 1930'erne, de, der ved deres produktivitet gennemførte opsvinget i 1950'erne, at netop de skal betale for den krise nu. Det må og skal være andre skuldre, også de yngre, der bærer det. De har taget deres.

Så alle de undskyldninger. Socialministeren ved jo udmærket godt, at rådighedsbeløbene ikke slår til. Socialministeren er antagelig orienteret om, at Københavns kommune netop har måttet foretage en drastisk nedskæring på vinduespuddning og alting. Det er nat med det, undtagen for dem, der har fået det bevilget. Det kan heller ikke være ukendt, at der er en fantastisk uensartet praksis fra kommune til kommune. Fra Gladsaxe til København er der vid forskel på, hvornår man kan få beløbet.

Endelig vil de ældre ikke gå op og bede om det, og det skal de ikke lide for. Det skulle de roses for. Det er, fordi de har en ordentlig holdning til hele deres samfund.

Bistandsloven løser jo heller ikke de problemer. Det ved vi jo udmærket godt. Alle siger — sidst Socialinspektørforeningens årsmøde — at bistandsloven er underbudgetteret, og at der derfor ikke bliver ekstra penge til pensionisterne.

Så må jeg lige sige til den socialdemokratiske ordfører: der er faktisk altid hold i det, vi foretager os. Vi har ved hver eneste finanslovbehandling fremsat et finanslovsforslag, hvor der er dækning for de forslag, vi stiller, og det er der også for dette.

Med hensyn til skatteproblemerne har vi også gentagne gange fremsat et skatteforslag, der løser det problem, hr. Albertsen gjorde opmærksom på.

Til fru Ebba Strange. Der var noget af det, jeg havde håbet hun kunne have tænkt sig til uden at spørge, men det skal jeg forklare hende bagefter. Når vi ikke bare ordner det på pensionstillæggene, så er det, fordi de er så forfærdelig følsomme. Fru Ebba Strange kender godt problemerne med folk, der har bare en lille smule penge og eget hus osv. Som sagt er der også ting, man godt kunne tænke lidt dybere over i den forbindelse.

[Hanne Rsiintoft.]

Det er jo meget godt, at vi har hørt smukke ord, og jeg synes også, at vi skal arbejde med det i udvalgene, men der går en elendig flok hernede på gaden, som har svært ved at købe ind til weekenden, som ikke kan købe julegaver til deres børnebørn, som føler sig mere og mere ensomme og isolerede, fordi deres fattigdom i forhold til samfundets øvrige velstand bliver mere og mere åbenbar. Fattigdom er ikke bare et spørgsmål om brødnød. Fattigdom er også et spørgsmål om at være meget, meget ringere stillet end andre. Det giver en knugende følelse af ikke at høre til, og den bør og kan vi afhjælpe.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil godt lige sige til fru Ebba Strange, at betænkningen vedrørende ændret førtidspensionsordning og fleksibel pensionsalder er sendt til folketinget. Jeg skrev brevet under i forgårs, så den er nok til fordeling. Den nåede altså at komme her i efteråret.

Med hensyn til spørgsmålet om velstandsregulering af pensionerne kan jeg ikke på nuværende tidspunkt — jeg er inde i nogle forhandlinger med folke- og invalidepensionisternes kontaktudvalg — oplyse, hvorledes forslaget kommer til at se ud.

Så vil jeg også godt sige til hr. Wilhjelm, at det er urigtigt, når han siger, at der ikke i forslaget om skattefritagelse for pensioner er sigtet mod forbedringer. Der står klart og tydeligt, at pensionistægteparrene skal have forbedringer, og det er det, der koster en del af pengene i forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. (Beskatning af lønindkomst erhvervet i udlandet).

(Lovforslag nr. 97. Fremsat 26/11 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kampmann (S):

Det er et fornuftigt lovforslag, ministeren for skatter og afgifter har fremsat, hvilket ikke kan undre nogen. Lovforslaget går som bekendt ud på, at lønindkomst, som er tjent uden for vores rige — og det gælder i videste forstand — ikke skal beskattes, hvis udlandsopholdet har strakt sig over mindst et år.

Der har været en række problemer omkring disse indkomster. Vi ved godt, at der har været en række overenskomster med de pågældende lande, som har forsøgt at bringe disse problemer ud af verden, men det har ikke været tilstrækkeligt. Nu står vi i en situation, hvor det er helt afgørende nødvendigt at forøge vores eksport og dermed vores produktion og dermed vores beskæftigelse, og i en lang række tilfælde kan vi kun forøge denne eksport, hvis vi er i stand til at sende folk med eksporten, når den skal udføres, ikke mindst til de arabiske lande. For en række af disse mennesker har det været et problem med dobbeltbeskatningen, og jeg ved, at de har rettet henvendelse til skatteministeren. Enhver kan se, at det forslag, der foreligger her, har tilgodeset de synspunkter, som er fremført, og som i sin dybeste konsekvens vil betyde, at vi er bedre stillet i vores eksportaktivitet, end vi hidtil har været.

Vi er ikke på det helt sikre med hensyn til, hvor meget det vil koste i tabt provenu at gennemføre forslaget. Selvfølgelig vil det koste noget. Jeg har bemærket mig, at man i bemærkningerne anfører ca. 40 mill. kr., men det er vel behæftet med nogen usikkerhed. Det er imidlertid ikke det afgørende. Vi er parat til at støtte dette forslag, således som det ligger.

Så er vi også parat til at sige, at kan vi gennemføre det forslag om sømandsbeskatningen, der bliver behandlet som næste punkt på dagsordenen, så indhenter vi jo noget af det provenu, vi taber her, og det er egentlig en ganske god fordeling.

Jens Foged (V):

Bortset fra den allersidste sætning, hr. Kampmann kom med, kan jeg stort set give tilslutning til det, der blev sagt, og måske kan vi også gå positivt ind i den allersidste